

2015-2018

Stefna BSRB

Samþykkt á 44. þingi BSRB 28. til 30. október 2015

BSRB

BSRB - Bandalag starfsmanna ríkis og bæja

Ljósmyndir: Axel Jón Fjeldsted
Forsíðumynd: Hvitserkur
Prentun: Prentmet

Efnisyfirlit

Almannatryggingar	4
Almannaþjónusta	7
Atvinnumál	8
Efnahags- og skattamál.....	10
Heilbrigðismál	12
Húsnæðismál	15
Jafnréttismál	16
Kjaramál	21
Lífeyrismál	22
Menntamál	24
Starfsumhverfi starfsfólks í almannaðjónustu	26
Umhverfismál	28
Velferðarmál	31

Almannatryggingar

Aukin gjaldtaka fyrir þjónustu hins opinbera er þróun sem verður að snúa við. Fyrir þarf að liggja skýr stefna stjórnvalda varðandi fyrir hvaða þætti velferðarþjónustunnar sé réttlætjanlegt að innheimt sérstakt gjald fyrir.

Gera þarf grundvallarbreytingar á almannatryggingakerfinu þar sem lítið er til starfsgetu einstaklinga en ekki örorku þeirra. BSRB telur rétt að einfalda lífeyriskerfið, hverfa frá tekjutengingu bóta og lífeyrisgreiðslna og að lífeyrisþegar fái aukinn sveigjanleika til lífeyristöku. Það eru grundvallaratriði að lífeyrir tryggi elli- og örorkulífeyrisþegum mannsæmandi lífskjör.

Einfalda þarf almannatryggingakerfið og hafa það skilvirkara og notendavænna.

Þeir sem hafa tök á og treysta sér til að vinna hlutastarf á að vera gert kleift að gera það án skerðingar lífeyris. Aukinn sveigjanleiki í þá

veru getur aðeins orðið til að bæta lífskjör og líðan fólks.

Mikilvægt er að fólki sé gert kleift að snúa aftur á vinnumarkaðinn eftir veikindi eða slys. Árangur VIRK-starfsendurhæfingarsjóðs hefur skilað umtalsverðum árangri í þeim efnum og ber að efla það góða starf enn frekar. VIRK hefur hjálpað miklum fjölda fólks að snúa aftur á vinnumarkaðinn og þannig aukið lýðheilsu fólks, stuðlað að aukinni atvinnuþátttöku og sparað umtalsverða fjármuni.

Fjármunum sem varið er í starfsendurhæfingu skila sér margfalt til baka þegar árangurinn er sá að gera fólki kleift að taka þátt á vinnumarkaði. Hluti af þessu er að gera fólki kleift að stunda vinnu þrátt fyrir skerta starfsorku og þá er mikilvægt að bæta aðstöðu og aðgengi vinnustaða í samræmi við sáttmála Sameinuðu þjóðanna.

Almannaþjónusta

Almannaþjónustuna ber að reka á samfélagslegum grunni af opinberum aðilum þar sem allir eiga jafnan rétt, óháð efnahag. Það er grundvallaratriði að svo verði áfram. Reynslan sýnir að velferðarþjóf-félag verður ekki reist nema á gildum samvinnu og jafnaðar, gildum sem verkalýðshreyfingin hefur haldið á lofti frá öndverðu.

BSRB telur að opinber almannaðjónusta eigi að gegna lykilhlutverki í uppbyggingu samfélagsins. Almannaþjónusta sem tryggir landsmönnum aðgang að m.a. fyrsta flokks heilbrigðisþjónustu, félagsþjónustu, menntun og réttarvörslukerfi, þ.m.t. löggæslu og annarri öryggisþjónustu.

Slíkt er ekki hægt að tryggja nema að almannaðjónustan sé í höndum hins opinbera sem skipuleggur, stýrir og fjármagnar hana á grundvelli jafnréttis. Þjónustuna þarf með öðrum orðum að skipuleggja þannig

að þarfir allra landsmanna séu hafðar í huga en ekki miðað við greiðslugetu. Tryggja verður að lagarammi almannaðjónustunnar sé nægilega traustur til að veita henni vernd gegn markaðsvæðingu. Almannaþjónustuna á aldrei að reka á hagnaðargrundvelli heldur eiga almannahagsmunir og samfélagsmarkmið að vera í forgrunni.

Öflug almannaðjónusta byggir á faglegu og hæfu starfsfólki. Tryggja þarf að mönnun á vinnustað sé með þeim hætti að öryggi notenda og starfsmanna sé ekki hætta búin. Því er nauðsynlegt að hlúa að og veita starfsfólki almannaðjónustunnar tækifæri til að að sækja sér aukna menntun og þjálfun. Með öflugri kjara- og mannaútsstefnu verður almannaðjónustan að eftirsóknarverðari vinnustað.

Atvinnumál

Hátt atvinnustig er lykilfor- senda þess að hægt sé að halda uppi velferðarkerfi og því er brýnasta viðfangsefni stjórnvalda hvers tíma að búa svo um að sem flestir hafi tök á því að stunda vinnu.

Stjórnvöld verða að leggja sitt af mörkum ásamt verkalýðshreyfingunni og fulltrúum atvinnurekenda að hlúa sem best að þeim sem af einhverjum ástæðum falla út af vinnumarkaði. Sérstaklega þarf að huga að langtímaatvinnulausu fólki svo það einangrist ekki félagslega og efnahagslega. Sporna þarf við því að fólk dvelji lengi í atvinnuleysis- bótakerfinu.

Tryggja verður framtíðarfjármögnun VIRK starfsendurhæfingarsjóðs. VIRK hefur á starfstíma sínum unnið mikilvægt starf við að undirbúa fólk sem fallið hefur af vinnumarkaði til að snúa aftur til starfa. Þjóðhagslegur ávinningur af starfi sjóðsins er gríðarlegur. VIRK hefur með starfi sínu stuðlað að

aukinni lýðheilsu þjóðarinnar og á sama tíma sparað samfélaginu mikla fjármuni.

Opinber vinnumarkaður er grunnstoð norræna velferðarkerfisins þar sem jafnrétti fólks er haft að leiðarljósi. Sterk almannaþjónusta er árangursríkasta jöfnunartæki sem til er og jafnframt einn mikilvægasti hlekkur atvinnulífsins sem skilar þjóðfélaginu miklum arði. Innan almannaþjónustunnar starfa þúsundir í skólum, félags- og heilbrigðisþjónustu og víða eru konur í miklum meirihluta þessara starfa. Mikilvægt er að efla grunnþjónustu samfélagsins og byggja upp enn sterkari opinberan vinnumarkað sem er samkeppnisfær við hinn almenna vinnumarkað.

Stjórnvöld geta aukið fjölbreytni á vinnumarkaði með því að huga betur að menntun sem miðast við þarfir atvinnulífsins. Traustur grundvöllur hefur verið lagður að fjölbreyttri atvinnustarfsemi með aukinni menntun. Þess vegna

er mikilvægt að stuðla að frekari nýsköpun og hlúa að vaxtarsprotum. Vaxandi atvinnugreinar á borð við ferðaþjónustu, upplýsingatækni og líftækni skapa mörg störf og eru nær undantekningarlaust gjaldeyrisskapandi. Með fjölbreyttu atvinnulífi og raunverulegri gjaldeyrissköpun fyrirtækja má draga úr líkum á stórfelldum örðugleikum í atvinnulífinu.

Styrkja verður stöðu landshlutanna svo þeir hafi aðdráttarafl fyrir fólk til búsetu og starfa. Styrkja verður uppbyggingu atvinnulífs og opinberrar þjónustu á landinu öllu. Leitast verður við að skapa ný opinber störf í öllum

landshlutum í stað þess að flytja störf landshluta á milli. Reynslan sýnir að tilfærsla starfa á milli landshluta hefur bæði neikvæð áhrif á starfsfólk, starfsemi viðkomandi stofnunar og þjónustuna sem á að veita.

Markmiðið verkalýðshreyfingarinnar á alltaf að vera að auka lífkjör og lífsgæði launafólks. Til að ná markmiðum um aukin lífsgæði vinnandi fólks og arðsemiskröfur atvinnurekenda má þó aldrei gleyma siðferðislegum og félagslegum grunnviðmiðunum um jöfnuð, réttlæti og samfélagslega ábyrgð.

Efnahags- og skattamál

BSRB leggur áherslu á að skattkerfið sé nýtt sem jöfnunartæki. Reka á skattkerfið og um leið velferðarkerfið með því hugarfari að fólk greiði inn eftir efnum en taki út eftir þörfum. Þeir sem betur eru stæðir ættu að bera meiri byrðar en hinir sem verr eru staddir. Samstaða þarf að nást um þessa hugsun í rekstri hins opinbera og hafa samstöðu og jöfnuð fólks að leiðarljósi.

Mikilvægt er að álögur á þá sem minnstar hafa tekjurnar verði ekki of miklar. Skattbyrði fólks verður að taka mið af framfærslubyrði og vera réttlát. Draga þarf verulega úr gjaldtöku í velferðarkerfinu en vaxandi greiðsluþátttaka launafólks í t.d. rekstri heilbrigðiskerfisins er óásættanleg.

Koma verður til móts við fjölskyldufólk með endurskoðun á fyrirkomulagi barnabóta og hækka greiðslur til barnafólks.

BSRB er fylgjandi þrepaskiptingu í skattkerfinu en slíkt verður að taka mið af skerðingum bóta-megin. Einnig leggst BSRB gegn tekjutengingu bóta og lífeyrisgreiðslna og leggur jafnframt til að dregið verði sem mest úr tekjutengingum í skattakerfinu. Ekki er hægt að tekjutengja bæði skatta og bætur.

Ýmiskonar jaðarskattar geta verið íþyngjandi og leggjast mjög misjafnlega á fólk eftir efnum og aðstæðum.

BSRB er hlynnt auðlindaskatti og telur að greiða eigi fyrir nýtingu auðlinda, hverjar sem þær eru. Bandalagið leggur þó áherslu á að auðlindir verði í almannaeygu en ekki í eigu einkaaðila.

BSRB leggst alfarið gegn hækkunum á virðisaukaskatti, vörugjöldum og tollum. Brýnt er að fækka undanþágum frá virðis-

aukaskattkerfinu og lækka virðisaukaskatt á nauðsynjavörur.

BSRB varar við því að aðgerðir sem settar eru fram í nafni einföldunar á skattkerfi leiði í reynd til hærra álaga á launafólk. Mikilvægt er að kjör heimilanna séu lögð til grundvallar öllum breytingum á skattkerfinu en ekki óljósar hugmyndir um einföldun skattkerfisins.

BSRB hafnar alfarið öllum hugmyndum um skattlagningu inngreiðslna séreignarsparnaðar.

Heilbrigðismál

Jafnt aðgengi allra að heilbrigðisþjónustu, óháð efna-
hag, stuðlar öðru fremur að
auknum jöfnuði fólks og við því
fyrirkomulagi ber ekki að hrófla.
BSRB leggst alfarið gegn markaðs-
væðingu heilbrigðisþjónustu og
gjaldtöku sem byggir á hagnaðar-
sjónarmiðum.

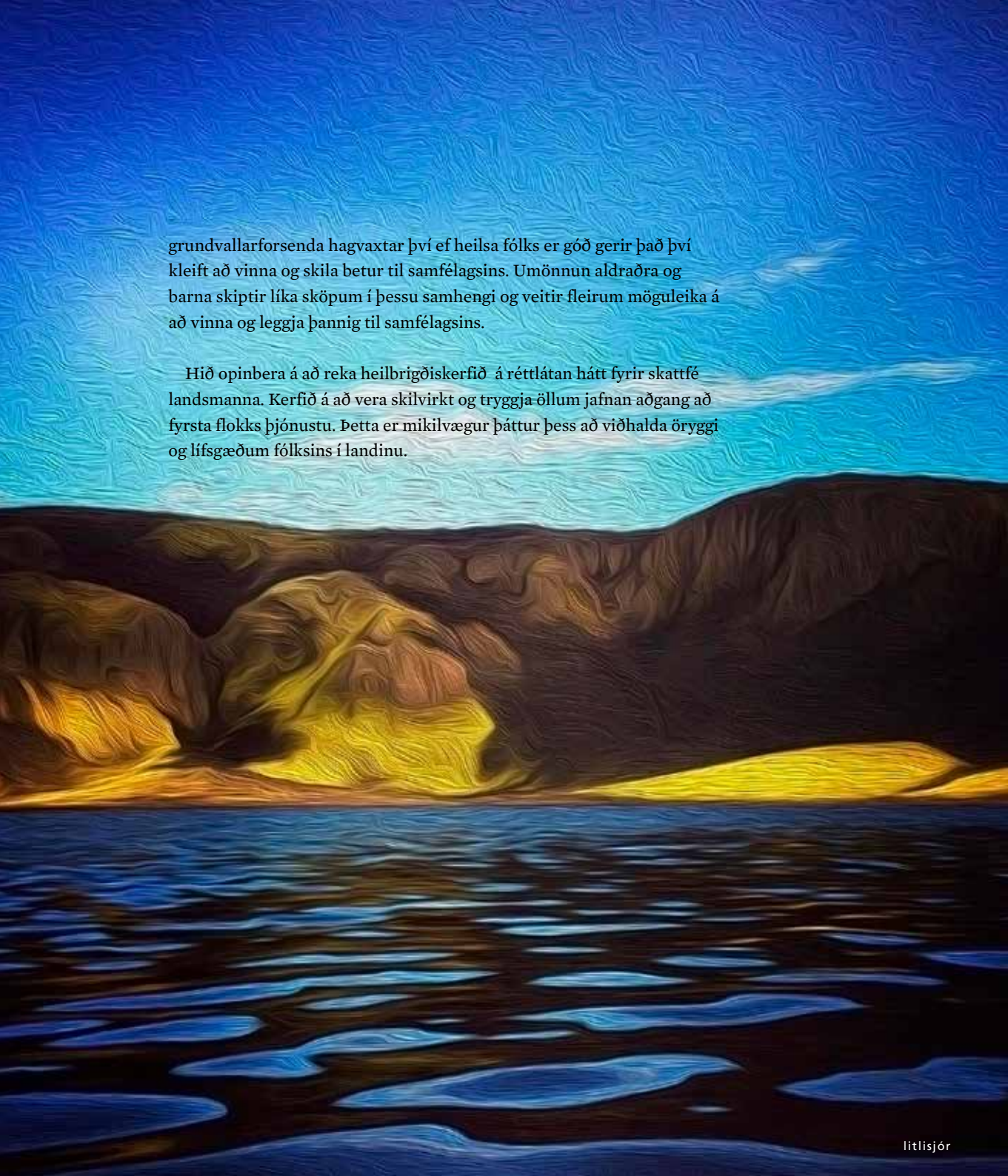
Endurskoða verður gjaldtöku
fyrir ýmsa þætti heilbrigðis-
þjónustu til að stuðla frekar að
jöfnu aðgengi fólks að þjónustunni.
BSRB vill draga úr gjaldtöku innan
heilbrigðiskerfisins. Heilbrigðis-
kerfi Íslendinga á að veita hverjum
sem þarf á aðstoð að halda alla þá
þjónustu sem völ er á án tilkostn-
aðar fyrir viðkomandi.

Endurskoða þarf aukna þátt-
töku almennings í greiðslu
fyrir nauðsynleg lyf. Það liggur í
hlutarins eðli að lyfjakostnaður
lendir mest á þeim sem eiga við
veikindi að stríða. Veikindi valda
tekjumissi ofan á aðra erfiðleika og

því ætti það að vera grunnréttur
þeirra sem veikir eru að fá lyf við
hæfi án mikils kostnaðar fyrir
viðkomandi. BSRB krefst þess að
sú mismunun sem viðgengst milli
einstaklinga vegna eðlis og uppruna
sjúkdóma þeirra, raskana og kvilla
verði leiðrétt. Sem dæmi má nefna
augn-, heyrnar-, munnhols- og
tannsjúkdóma. BSRB leggur til að
tannheilsa barna og það sem henni
fylgir falli undir almenna heil-
brigðisþjónustu.

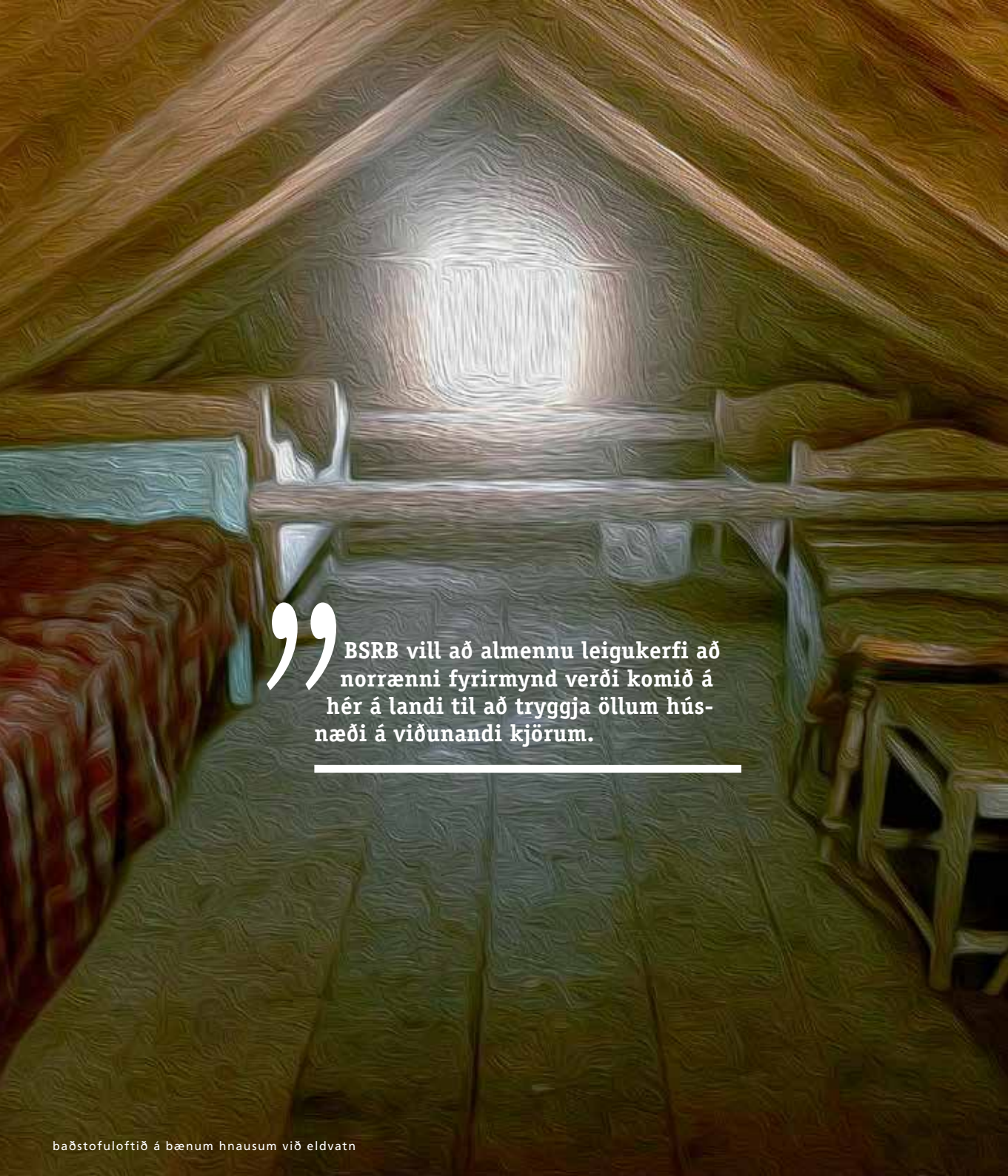
Huga verður að jafnræði til heil-
brigðisþjónustu eftir búsetu. Hið
opinbera verður sem dæmi að taka
ríkari þátt í ferðakostnaði fólks
sem búsetu sinnar vegna hefur
ekki sama aðgengi að heilbrigðis-
þjónustu og aðrir. Afar brýnt er
að stórefla utanspítalaþjónustu,
sjúkraflutninga og sjúkraflug og
 tryggja þar með að slík þjónusta
sé ætíð til staðar í hinum dreifðu
bygðum.

Útgjöld til heilbrigðismála eru

grundvallarforsenda hagvaxtar því ef heilsa fólks er góð gerir það því kleift að vinna og skila betur til samfélagsins. Umönnun aldraðra og barna skiptir líka sköpum í þessu samhengi og veitir fleirum möguleika á að vinna og leggja þannig til samfélagsins.

Hið opinbera á að reka heilbrigðiskerfið á réttlátan hátt fyrir skattfé landsmanna. Kerfið á að vera skilvirk og tryggja öllum jafnan aðgang að fyrsta flokks þjónustu. Þetta er mikilvægur þáttur þess að viðhalda öryggi og lífsgæðum fólksins í landinu.

” BSRB vill að almennu leigukerfi að norrænni fyrirmynd verði komið á hér á landi til að tryggja öllum húsnæði á viðunandi kjörum.

Húsnæðismál

Örugt húsaskjól, hvort sem um er að ræða leiguhúsnæði eða séreign, er einn af hornsteinum almennrar velferðar og því verður að bregðast við breyttum þörfum á húsnæðismarkaðnum sem allra fyrst til að tryggja öllum viðunandi húsnæði á viðunandi kjörum til framtíðar.

Stefna stjórnvalda í húsnæðismálum verður að taka mið af nýjum aðstæðum sem skapast hafa á Íslandi. Koma verður til móts við hina miklu eftirspurn eftir leiguhúsnæði.

BSRB vill að almennu leigukerfi að norrænni fyrirmynd verði komið á hér á landi til að tryggja öllum húsnæði á viðunandi kjörum. Þannig mætti líka tryggja búsetuöryggi leigjenda til lengri tíma. Húsnæðiskostnaður verði ekki meiri en 20% af ráðstöfunartekjum. Auka verður lánveitingar til bygginga á leiguhúsnæði til muna svo að þetta geti orðið að veruleika.

Reisa verður húsnæði sem miða sérstaklega að þörfum leigjenda.

Sérstaklega vantar smærra húsnæði af ódýrari gerðinni víða um land. Hentugt leiguhúsnæði myndi leggja sitt af mörkum við að gera leigumarkaðinn ódýrari valkost en áður hefur verið og þannig stuðla að því að gera leiguformið að raunverulegum valkosti í búsetumálum á Íslandi.

Stuðning hins opinbera við ólík búsetuform verður að jafna. Samræmdar húsnæðisbætur í stað vaxta- og leigubóta munu jafna húsnæðisstuðning milli þeirra sem eiga húsnæði og þeirra sem leigja. Slíkt kerfi verður að koma til framkvæmda enda myndi slíkt húsnæðisbótakerfi stuðla að frekari jöfnuði fólks.

Íbúðalánasjóður hefur um langt árabíli verið mikilvæg stoð einstaklinga við íbúðakaup. Með lánveitingum stuðlar sjóðurinn að því að landsmenn geti búið við öryggi og jafnrétti í húsnæðismálum, óháð búsetu. Mikilvægt er að tryggja grundvöll sjóðsins og að hann verði áfram í eigu ríkisins.

Jafnréttismál

BSRB skal standa vörð um að allir atvinnurekendur fylgi eftir markmiðum laga um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla. Það felur m.a. í sér að komið verði á jafnrétti og jöfnum tækifærum kvenna og karla á öllum sviðum þjóðfélagsins. Bandalagið á að tryggja að allir félagsmenn þess búi við jafnrétti á vinnumarkaði. Það er ekki eingöngu jafnréttismál heldur þjóðhagslega hagkvæmt að jafnrétti sé tryggt á vinnumarkaði. Þá er það grundvallaratriði að mati BSRB að við stefnumótun og áætlanagerð stjórnvalda sé jafnrétti haft að leiðarljósi.

Eitt af hlutverkum BSRB er að gæta þess og fylgja því eftir að gætt sé að mannréttindum. Hugtakið felur í sér að allir eiga rétt á að njóta mannréttinda án mismununar, eins og til að mynda vegna kynferðis, kynhneigðar, kynþáttar, litarháttar, aldurs, trúar, tungumáls, búsetu, stjórnmalaskoðana, þjóðernis, félagslegrar stöðu, fötlunar eða efnahags.

Starfsemi aðildarfélaga BSRB og skrifstofa bandalagsins skal endur-

spegla að unnið sé í samræmi við jafnréttislög.

Kynbundinn launamunur

Að mati BSRB er það forgangsverkefni stjórnvalda, atvinnurekenda og verkalýðshreyfingarinnar að uppræta kynbundinn launamun. Kjarakannanir, m.a. aðildarfélaga BSRB, sýna fram á að kynbundinn launamunur er enn til staðar.

Kynbundinn launamunur hefur verið til umræðu hjá aðilum vinnumarkaðarins og stjórnvöldum um mjög langt skeið. Skipaðir hafa verið margir starfshópar og fjöldinn allur af sérfræðingum verið fengnir til að greina vandann sem löngu er orðinn ljós. Launaleynd heyrir söguninni til lögum samkvæmt en viðgengst engu að síður enn á vinnumarkaði.

BSRB krefst þess stjórnvöld grípi til aðgerða gegn kynbundnum launamun. Lyfta þarf hulunni af launasetningu inn á vinnustöðum og

gera stjórnendur ábyrga fyrir launa-
jafnrétti í reynd. Jafnlaunastaðallinn
er dæmi um tæki sem stjórnendur
þurfa að nýta sér í ríkara mælti til
að ná betri árangri í baráttunni gegn
kynbundnum launamun.

Nauðsynlegt er að brjóta upp
hinn kynskipta vinnumarkað með
markvissum aðgerðum samtaka
launafólks og stjórnvalda, jafna laun
kynjanna og hafa verðmæti starfa
þar að leiðarljósi.

Fjölskylduvænt samfélag

BSRB telur nauðsynlegt að byggja
upp fjölskylduvænt samfélag sem
gerir fólki kleift að samræma fjöl-
skyldulíf og atvinnu. Fjölskylduvænt
samfélag sem byggir á jöfnum
tækifærum og jafnri stöðu for-
eldra. Samhliða vinnu við að eyða
launamun kynjanna verður að jafna
stöðu foreldra við uppeldi barna og
auka möguleika þeirra til að verja
tíma með fjölskyldunni.

Nýlegar tölur sýna að feður taka
síður fæðingarorlof eftir efnahags-
hrun en áður. Tilgangur fæðingaror-
lofslaganna er að tryggja samvistir
beggja foreldra við barn sitt á fyrstu
mánudum ævi þess en vegna mikilla
skerðinga á greiðslum úr Fæðingar-

orlofssjóði hafa færri nýtt rétt sinn
til töku fæðingarorlofs. Ljóst er að
fæðingarorlofslögin ná ekki að þjóna
tilgangi sínum eins og nauðsynlegt
er. Brýnt er að lengja fæðingaror-
lofsrétt foreldra á vinnumarkaði
sanhliða því sem greiðsluþak
fæðingarorlofssjóðs verði hækkað
og lágmarksframbærsla tryggð. Jafn-
framt þarf að tryggja börnum örugga
dagvistun strax að loknu fæðingar-
orlofi foreldra, þar sem þarfir þeirra
og fjölskyldna þeirra eru lagðar til
grundvallar.

Stytting vinnuvikunnar úr 40
stundum í 36 og stytting vinnutíma
vaktavinnufólks eru grundvallar-
kröfur BSRB og mikilvægur liður
í því að búa til fjölskylduvænna
samfélag sem grundvallast á sam-
þættingu fjölskyldu- og atvinnu-
lífs. Stytttri vinnuvika leiðir til betri
starfsánægju og aukinna afkasta,
bættrar heilsu, meiri vellíðunar og
stuðlar að auknu jafnrétti kynjanna
inn á heimilum. BSRB telur mikil-
vægt að skoða fjölbreyttar lausnir
varðandi sveigjanlegan vinnutíma.
Sveigjanlegur og fyrirjáanlegur
vinnutími leikur að mati BSRB
lykilhlutverk við að byggja upp
fjölskylduvænt samfélag.

Nauðsynlegt er að taka til skoð-
unar samspil atvinnulífs, skóla og

heimilis með það að leiðarljósi að draga úr árekstrum og álagi á fjölskyldufólk. Fjölskyldufólk þarf að hafa meiri sveigjanleika í starfi til þess að samþætta atvinnu og fjölskyldulíf, t.d. með töku sérstakra frídaga til að koma til móts við vetrarfrí, starfsdaga og lokanir skóla. Mikilvægt er að atvinnurekendur axli ábyrgð og stjórnvöld, fulltrúar atvinnulífs og skóla klári það samtal sem þarf að eiga sér stað til að koma í veg fyrir síendurtekna árekstra vegna vetrarfría, sumarlokana og starfsdaga í skólum.

Miklu máli skiptir að launafólk geti brugðist við hinum ýmsu aðstæðum sem geta komið upp í einkalífi og hafi rétt til fjarvista frá vinnu vegna alvarlegra langvarandi veikindi barna án skerðingar á launum. Hið sama er að segja um lengingu lágmarksréttar foreldra til fjarvista vegna veikinda barna sem og vegna maka eða annarra náinna aðstandenda. Slík samþætting leiðir til aukinnar starfsánægju, bættrar frammistöðu, aukinna afkasta og minni starfsmannaveltu.

Tryggja verður að fólki standi sveigjanleg starfslok til boða þegar eftirlaunaaldur nálgast. Gera verður fólki kleift að minnka starfshlutfall og hefja töku lífeyris að hluta, hvort

sem það kýs að gera það fyrr eða síðar á ævinni en nú er gert ráð fyrir.

Til að byggja upp fjölskylduvænt samfélag telur BSRB mikilvægt að í allri opinberri stefnumörkun og fjárhagsáætlanagerð séu jafnréttis-sjónarmið höfð að leiðarljósi.

Kynbundin og kynferðisleg áreitni

Kynbundin og kynferðisleg áreitni er viðvarandi vandamál í atvinnulífinu sem verður að uppræta. Samkvæmt jafnréttis- og vinnuverndarlögum hvílir sú skylda á atvinnurekendum að gera sérstakar ráðstafanir til þess að koma í veg fyrir að starfsfólk eða skjólstæðingar verði fyrir kynferðislegri eða kynbundinni áreitni á vinnustað. Mál af þessu tagi eru enn algeng og þörf er á vitundarvakningu gegn þessu alvarlega samfélagsmeini. BSRB lýstir sig reiðubúið til að vinna með stjórnvöldum að sérstakri aðgerðaáætlun til að stemma stigu við kynbundinni og kynferðislegri áreitni á vinnustöðum.

Við þurfum að breyta viðhorfum og tryggja að allir njóti virðingar. Það hvernig þjóðfélag við viljum búa við er á ábyrgð okkar allra.

” BSRB telur það forgangsmál að bæta stöðu tekjulægri fjölskyldna. Tryggja þarf að öll börn búi við örugga fjárhagslega afkomu, búi við búsetuöryggi og hafi tækifæri til að íþrótta- og tómstundaiðkunar.

Kjaramál

Allt launafólk á rétt á mannsæmandi launum fyrir vinnu sína. BSRB telur grundvallaratriði að launamunur milli hins opinbera og hins almenna vinnumarkaðar verði jafnaður. Þá verður áfram að vinna að því markmiði að hækka lægstu laun.

Grundvallaratriði er að launafólk geti lifað af dagvinnulaunum. Draga þarf úr yfirvinnu en minna vinnuálag leiðir til þess að afköst starfsfólks aukast hlutfallslega. BSRB vill að lögfest verði að vinnuvikan sé ekki lengri en 36 stundir.

BSRB telur það forgangsmál að bæta stöðu tekjulægre fjölskyldna. Tryggja þarf að öll börn búi við örugga fjárhagslega afkomu, búi við búsetuöryggi og hafi tækifæri til að íþrótta- og tómstundaíðkunar. Samfélag jafnaðar verður ekki byggt nema allar fjölskyldur geti boðið börnunum sínum upp á sambærileg tækifæri.

BSRB krefst þess að sérstök launaþróunartrygging verði sett í kjarasamninga opinberra starfsmanna en megingilgangur hennar er að tryggja samræmi í launaþróun á milli almenna og opinbera vinnumarkaðarins. Þannig telur BSRB að opinberir starfsmenn muni njóta launahækkana sem eru umfram umsamdar launahækkarnir í kjarasamningum auk þess sem upptaka launaþróunartryggingar ætti að leiða til aukins stöðugleika á vinnumarkaði.

Gera þarf heildarúttekt á starfsháttum vinnustaða og aðbúnaði launafólks. Sérstaklega þarf að skoða vinnutilhögun og vinnuáæstöðu vaktavinnufólks, lög um lögbundinn hvíldartíma og sjá til þess að álag starfsmanna sé ekki óhóflegt.

Lífeyrismál

Ríkissjóður verður að standa við skuldbindingar sínar við lífeyrissjóði opinberra starfsmanna. Ekki má hrófla við þegar áunnum réttindum opinberra starfsmanna og allar breytingar á lífeyrismálum verða að vera unnar í fullu samráði við samtök þeirra. Núverandi vandi A- og B-deilda LSR verður að vera leystur á þann veg að inngreiðslur vegna skuldbindinga ríkisins í B-deild verði að veruleika og iðgjald í A-deild verði hækkað eins og lög mæla fyrir um.

BSRB hafnar því að núverandi vandi A-deildar verði leystur með réttindaskerðingum af einhverjum toga eða með því að möguleg ný deild með breyttum forsendum verði nýtt til að rétta af hallann.

Nýskipan í lífeyrismálum kallar á heildarendurskoðun launa opinberra starfsmanna. Launakannanir hafa sýnt fram á að munurinn á launum starfsmanna á almenna og opinbera vinnnumarkaðnum er um 17%. Komi

til samræmingar á lífeyrisréttindum milli hins almenna og opinbera vinnnumarkaðar verður að bæta opinberum starfsmönnum það upp með leiðréttingu launa.

Lífeyriskerfi Íslendinga stendur á sterkum grunni byggðum á þremur stoðum: Opinberu almannatryggingakerfi, atvinnutengdum lífeyrissjóðum með skylduaðild og frjálsum lífeyrissparnaði. Styrkur íslenska kerfisins felst að stórum hluta í sjóðsöfnun en með því er átt við að eignir eru lagðar fyrir jafnóðum og réttinda er aflað til greiðslu lífeyris síðar. BSRB leggur ríka áherslu á að við þessu fyrirkomulagi verði ekki hróflað.

Draga verður úr tekjutengingu lífeyrisgreiðslna og almannatrygginga. Mikilvægt er að þeir sem greitt hafa í lífeyrissjóði alla starfsævina sjái þess stað í afkomu sinni þegar kemur að starfslokum.

” Nýskipan í lífeyrismálum kallar á heildarendurskoðun launa opinberra starfsmanna. Launakannanir hafa sýnt fram á að munurinn á launum starfsmanna á almenna og opinbera vinnu-
markaðnum er um 17%.

Menntamál

Menntun leiðir til jafnari tækifæra, framfara og hærra atvinnustigs landsmanna. Menntun skilar sér í auknum tekjum og leggur grunn að virkni og lengri veru fólks á vinnumarkaði. Menntun stuðlar þannig að sjálfbærum hagvexti og auknum sameiginlegum tekjum fyrir hið opinbera og landsmenn alla. Jöfn tækifæri til menntunar og fræðslu við hæfi að skyldunámi loknu er hornsteinn hvers samfélags.

BSRB leggur áherslu á að félagsmenn aðildarfélaganna hafi tækifæri til að þróa sig og mennta þannig að þeir verði eftirsóknarverðir á vinnumarkaði alla starfsævina. Mikilvægt er að boðið sé upp á „annað tækifæri til náms“ og stuðlað sé að því að menntun og starfsreynsla sé metin að verðleikum. BSRB leggur áherslu á að bandalagið og aðildarfélög þess séu virkir þátttakendur í umræðu og ákvörðunartöku um þróun og framvindu menntunar og fræðslu í landinu.

Menntastefna BSRB styrkir aðildarfélögin í því mikilvæga verkefni að hækka menntunarstig félagsmanna í samstarfi við atvinnurekendur. Stefnan stuðlar að því að aðildarfélögin hafi skýra sýn, markmið og leiðir þegar fjallað er um menntun og fræðslu, hvort sem er innan raða BSRB eða í viðræðum við atvinnurekendur. BSRB og forysta aðildarfélaganna leggur áherslu á gildi og mikilvægi menntunar og beitir sér fyrir því að stjórnir, starfsmenn og þeir sem gefa kost á sér til félagsstarfa fái þá fræðslu og menntun sem nauðsynleg er.

Tryggja þarf jafnrétti til náms óháð aldri eða öðrum aðstæðum. BSRB leggst jafnframt gegn því að skólagjöld séu lögð á í opinberum menntastofnunum. Kostnaður við skyldunám, þ.m.t. námsgagnakostnaður, á að greiðast alfarið úr sameiginlegum sjóðum.

A man in a dark suit is sitting on a wooden park bench with ornate black metal armrests. He is looking down and to the side with a thoughtful expression. The background is a blurred green lawn and trees. The image has a painterly, textured appearance.

” Tryggja þarf jafnrétti til náms óháð
aldri eða öðrum aðstæðum. BSRB leggst
jafnframt gegn því að skólagjöld séu lögð
á í opinberum menntastofnunum.

Tryggja verður námsmönnum viðunandi framfærslu meðan á námi
stendur og efla verður Lánasjóð íslenskra námsmanna. Einnig verður að efla
starfssemi símenntunarmiðstöðva um allt land enda gegna þær mikilvægu
hlutverki við menntun launafólks.

Auka þarf samvinnu á milli launamannahreyfingarinnar, atvinnulífs og
menntastofnana til að sporna við skorti á fagmenntuðu starfsfólki.

Starfsumhverfi starfsfólks í almannaþjónustu

Hlutverk starfsfólks í almannaðjónustu er að veita mikilvæga og lögbundna þjónustu þar sem hagsmunir almennings eru hafðir að leiðarljósi. Tryggja þarf samhæfingu í þjónustunni og að vinnustaðir og störfín þróist í samhengi við samfélagið.

Til að tryggja öfluga og góða almannaðjónustu er mikilvægt að starfsmenn búi alltaf við besta mögulega starfsumhverfi, þar sem þekking, fagmennska og starfsánægja er höfð að leiðarljósi. Skapa þarf svigrúm og tækifæri fyrir starfsmenn til að þróa hæfni sína og þekkingu með öflugri símenntun og búa þeim vinnuáðstæður sem gera þeim kleift að sinna starfi sínu á faglegan og vandaðan hátt.

Mikilvægt er að marka skýra mannauðsstefnu þar sem saman fara hagsmunir starfsmanna og stofnunar eða fyrirtækis. Styrkja þarf gott samband milli stjórnenda og starfsmanna m.a. með reglulegum starfsmannasamtölum og mikilvægt er að tryggja aðkomu starfsmanna að skipulagi og þróun vinnustaðarins.

Sveigjanleiki og samhæfing vinnu og einkalífs ætti ávallt að vera í fyrirrúmi til að stuðla að fjölskylduvænna samfélagi og til að koma í veg fyrir álag og streitu.

Allar breytingar sem varða stöðu starfsfólks í almannaðjónustu, svo sem breytingar á stofnanaumhverfi, verður að vinna með faglegum hætti og í samráði við

starfsmenn og stéttarfélög. Þannig er hægt að tryggja nauðsynlega sátt sem og að þekking, reynsla og hæfni starfsfólks glatist ekki.

Vinnuvernd

Hagsmunir starfsmanna og vinnuverndarsjónarmið skulu ávallt höfð að leiðarljósi við skipulagningu vinnu. Starfsör-yggi, líkamleg og andleg vellíðan á vinnustað, góðar vinnuað-stæður, hóflegur vinnutími og nægt vinnuafl skipta þar mestu máli. Fyrirbyggjandi aðgerðir í vinnuverndarmálum eiga að vera í fyrirrúmi enda koma þær best í veg fyrir óþarfa hættu eða álag í vinnu. Við hagræðingu skulu vinnuveitendur gæta þess að fækka verkefnum í takt við fækkun starfa svo álag aukist ekki úr hófi fram.

Tryggja verður að vinnuað-stæður fólks séu í fullu samræmi við lög og reglur. Sú ábyrgð hvílir á herðum vinnuveitenda. Virða verður reglur um hvíldar-tíma og öryggiskröfur. Einnig er mikilvægt að starfsfólki séu kynntar reglur um vinnuvernd

og vinnuveitendur sjái til þess að farið sé eftir þeim.

Vaktavinnufólk

Nauðsynlegt er að ljúka þeirri vinnu sem hafin var árið 2009 og miðar að því að skilgreina vinnu og vinnuaðstöðu vaktavinnufólks.

Gera þarf heildarúttekt á starfsháttum vinnustaða og aðbúnaði vaktavinnufólks, lögum um lögbundinn hvíldartíma og sjá til þess að álag starfsmanna sé hóflegt.

Einnig verður að lögfesta að full vinnuvika vaktavinnufólks verði 80% af vinnutíma dagvinnufólks.

Umhverfismál

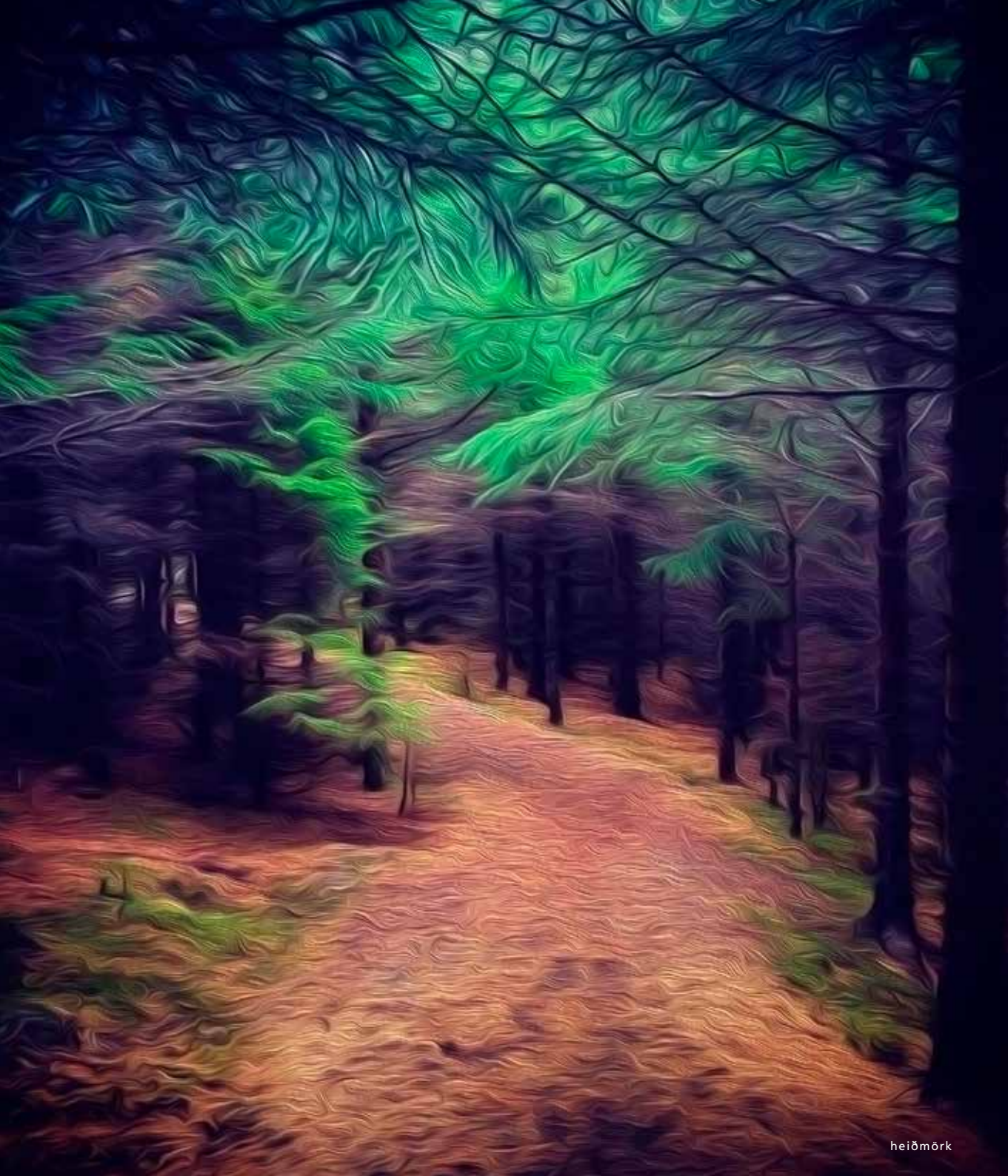
Umhverfisvernd og sjálfbær nýting auðlinda þarf að njóta öflugs stuðnings stjórnvalda, verkalýðshreyfingar og atvinnulífs.

Tryggja þarf að auðlindir landsins verði í almannaeigu og aðgangur allra að hreinu drykkjarvatni sé tryggður.

Tryggja þarf að nýting náttúruauðlinda verði sjálfbær og að sem víðtækust sátt ríki um nýtingu þeirra.

Standa þarf vörð um almanna-rétt fólks til að ferðast frjálst um landið. Tryggja þarf fjármagn til uppbyggingar ferðamannastaða sem geti að einhverju leyti orðið á kostnað ferðamanna.

BSRB leggur áherslu á að atvinnurekendur hvetji starfsfólk til að nota vistvæna samgöngumáta á leið í og úr vinnu, t.d. með því að bjóða starfsfólki samgöngustyrki.

Velferðarmál

Öflugt velferðarkerfi tryggir samfélag jafnaðar og sanngirni. Eitt af meginhlutverkum hins opinbera er að halda uppi öflugum velferðarkerfi þar sem landsmönnum óháð búsetu er tryggð örugg framfærsla, heilbrigðis- og félagsþjónusta, menntun og réttarvarsla.

Velferðarkerfi verður að tryggja öllum aðgang að framúrskarandi þjónustu án tillits til greiðslugetu.

Velferðarkerfið á að fjármagna úr sameiginlegum sjóðum landsmanna.

hellisheiði

Grettisgötu 89 • 105 Reykjavík • Sími: 525 8300 • Fax: 525 8309 • bsrb.is • bsrb@bsrb.is